

Visitaforedrag søndag 26. april 2026 i Hurum kirke

ved biskop Sunniva

Kjære alle sammen! Denne uka har vi hatt bispevisitas i to menigheter med fire kirker og en stab – her i Søndre og Nordre Hurum. Min aller første visitas noensinne, både som prest og biskop – og det viste seg å være et flott sted å starte. Vi har hatt fire fine dager i strålende solskinn; tirsdag onsdag, torsdag og fredag, og vi avslutter nå i dag.

Når jeg holder dette visitaforedraget så er dette blitt til i tett samarbeid med prost i Asker, Øyvind Stabrun og kirkefagsjef i Oslo bispedømme Ingun Øystese. De har, sammen med flere på bispedømmekontoret og mange lokale ansatte gjort en stor jobb for å forberede og gjennomføre visitasen – og vil også følge opp i etterkant. Tusen takk!

Visitas

Visitas er et av de viktigste verktøyene vi biskoper har i vårt tilsyn med menighetene; det prioriteres høyt. Vi har et visitasreglement, og det betyr at en visitas er et institusjonaliisert og rettslig ordnet besøk. Visitaforedraget er en tale der biskopen deler sine samlede inntrykk og refleksjoner fra visitasen, som dere i dialog med prosten tar med i deres videre arbeid med å bygge menighet og være kirke på deres sted.

Ordet *biskop* sier noe om hva en visitas er; det kommer fra det greske ordet *episkopos*, som betyr en som ser; en som har tilsyn. Som biskop vil jeg utforske folkekirken på dette stedet sammen med dere; og søke å gi mitt bidrag til at dere kan utvikle menighetene videre i tråd med visjonen til Den norske kirke: vi sier at vi vil være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som bidrar til mer himmel på jord. Jeg har levd med disse ordene på folkekirken i mange år, og har som prest knadd dem med stab, menighetsråd og andre: På hvilke måter er vi det - en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke? Hva er det som utfordrer oss? Hvordan bidrar dere til mer himmel på jord, her i Nordre og Søndre Hurum? Sammen skal vi gjøre kirken *levende, nær og tilgjengelig*, som vi sier i Oslo bispedømme, for alle som bor her i disse to menighetene lengst sør i Asker prosti.

Den visitasen jeg nå har gjennomført er en områdevisitas. Det betyr at det er flere menigheter som blir sett samtidig, flere menighetsråd, flere staber og ulike lokalsamfunn. På denne type visitas vil det naturlig nok ikke bli så mye tid til å

gå inn i hver enkelt menighet, men målet med visitasen er fremdeles å inspirere, støtte, veilede og føre tilsyn med menighetslivet, og samtidig gjøre kirkens nærvær synlig for enda flere aktører i lokalsamfunnet. Å se på tvers av soknegrenser styrke kirkens samlede arbeid i området.

Dette er den første visitasen som Søndre og Nordre Hurum har fra Oslo biskop. Den forrige bispevisitasen var i 2018, med biskop Per Arne Dahl i Tunsberg bispedømme.

Vistasberetningene

Før visitasen fikk jeg tilsendt gode og grundige rapporter fra menighetsrådene og stabene. De forteller om demografien, gudstjenestelivet og hverdagsarbeidet, og om kirkebyggene.

Fra **Søndre Hurum** leser jeg om flere små lokalsamfunn der folk har sterk stedstilknytning. Området preges av tidligere industri, tidligere sterkt frikirkelig menighetsarbeid, et rikt foreningsliv og stor lokal tilknytning til kirkene. Samtidig leser jeg om dagens utfordringer knyttet til levekår, tjenestetilbud og kollektivtransport.

NRK sin levekårsrangering fra 2025 viser at Asker kommune har et stort spenn mellom høy plassering og bunn plasseringen. Sørøstre Hurum ligger på 1031. plass av 1109 nabolag i Norge. Dere beskriver i visitasmeldingen at en del tjenester er tatt bort fra Tofte/Filtvet-området de siste årene, blant annet den lokale helsestasjonen. Kirken i lokalsamfunnet berøres også av dette.

Søndre Hurum sokn har to kirker; Filtvet kirke og Holmsbu kirke. De er begge viktige samlingspunkter for gudstjenester, kirkelige handlinger og kultur. Tilknyttet kirkene finnes kapeller som også brukes aktivt til seremonier, søndagsskole og kulturformål. Menighetslivet rommer tilbud for alle aldre, med god oppslutning om gudstjenester, stabilt nivå med dåp og gravferd og et sterkt konfirmantarbeid. Tiltak som familiemiddagen Supertorsdag, prosjektkor og Åpne kirker bidrar til å skape åpne møteplasser. Ungdomsarbeid og diakonalt arbeid er prioritert, blant annet gjennom samtaletilbudet 13-20 og tett samarbeid med skoler og lokalmiljø. Fremover prioriterer menighetsrådet følgende tre områder: barn og barnefamilier, konfirmasjon og tiden etter dette, samt voksnes tilknytning til kirken – med særlig vekt på frivillighet og bærekraftig ressursbruk. I tillegg er det et blomstrende kulturliv i Holmsbu kirke gjennom

hele sommeren, med tilbudet «Sommer i Holmsbu»; et tilbud som tiltrekker seg mange besøkende og som bidrar til å synliggjøre folkekirken på en fin og viktig måte. Det blir spennende å følge med på hvordan de nye temagudstjenestene der blir tatt imot i år.

Nordre Hurum sokn ble etablert i 2019 ved sammenslåing av Kongsdelene og Hurum sokn, og har i dag to kirker; Hurum kirke og Kongsdelene kirke. Kirkene utfyller hverandre og brukes aktivt til både gudstjenester og aktiviteter for alle aldersgrupper. Gudstjenestene fordeles fast mellom kirkene, med betydelig innsats fra frivillige. Tallene for kirkelige handlinger viser stabile nivåer på dåp, konfirmasjon og gravferd, samtidig som medlemstallet er svakt synkende.

Området her er preget av jordbruk, pendling og mange fritidsboliger, med økt folketall i sommerhalvåret. Konfirmantarbeidet er godt organisert og nært knyttet til lokalmiljøene. Ungdom tilbys også ledertrening i samarbeid med andre menigheter i Asker. Også i Nordre Hurum står barn- og familiarbeidet sterkt med Supertorsdag, babysang, Tårnagent og Lys våken. Samarbeid med barnehager og skoler oppleves som godt. Også Nordre Hurum har et tydelig kulturengasjement med egen kulturuke.

Det diakonale arbeidet står sentralt, særlig gjennom samtaletilbudet 13-20 for ungdom. Samarbeid med speidere, historielag, frivillige, venneforeninger og kulturinstitusjoner er omfattende og verdsatt. Pilegrimsvandring og friluftsgudstjenester samler deltakere på tvers av soknegrenser. Menighetsrådet her har definert de tre samme satsingsområder som Hurum Sør; barn og barnefamilier, konfirmasjon og tiden etter dette, samt voksnes tilknytning til kirken.

Asker kirkelige fellesråd oppsummerer med at det er behov for videre styrking av frivillighet, tydeligere samarbeid med kommunen om forebygging og beredskap samt videreutvikling av kirkens rolle i lokalt beredskapsarbeid. Med kirkens brede kontaktflate, høye tillit og sterke forankring i lokalsamfunnet har kirken i Hurum gode forutsetninger for å være en aktiv og konstruktiv aktør med helhetlig totalberedskap – inkludert *eksistensiell* beredskap, som jeg vil komme inn på senere.

Til sammen bor det i disse to menighetene 9772 mennesker. Hvis vi ser på andelen som er medlem i Den norske kirke, er den på 61 prosent, altså omtrent det samme som det nasjonale nivået.

Kirkebyggene

En fast post på alle bispevisitas, er befarings av kirkebyggene. Som en del av visitasen arrangerte Asker kirkelige fellesråd en kirkesafari høsten 2025. Da fikk vi anledning til å se og gå igjennom alle de vakre kirkebyggene. Kirkelig fellesråd har det økonomiske ansvaret for kirkene, og oversikten over avvikene, og forteller hva som må gjøres, bør gjøres, og eventuelt kan utsettes. Asker kirkelige fellesråd er nok det fellesrådet i Norge som har utviklet det beste systemet for vedlikehold av kirkene, gjennom Kirkevakten. I tillegg har Asker kirkelige fellesråd og Asker kommune gjort en enorm innsats med større investeringer i restaureringer i alle kirkebyggene i Asker kommune. Dette har særlig vært tilfelle for Hurum kirke og Holmsbu kirke, med omfattende arbeid over mange år. Filtvet og Kongsdelene kirker har også blitt godt vedlikeholdt og det har vært utført større vedlikeholdsarbeid også på disse vakre kirkebyggene. Holmsbu kirke – kunstnerkirken, er for tiden under rehabilitering og midlertidig stengt.

Visitastprogrammet

Visitastprogrammet startet uka før, med et møte i Asker kirkelige fellesråd (AKF). Det var fint å møte folkevalgte som ut ifra sine menighetsråd er engasjerte i å ivareta de rammene som menighetene trenger for å vekke og nære menighetslivet. Fellesrådet delte i møtet både økonomiske oversikter, glimt fra menighetsbarnehagene, og hvilke konsekvenser økonomi får for menighetenes arbeid i områder som vil bli preget av stor utbygging i årene framover.

Jeg fikk starte visitasen med en pilegrimsmesse i Teglen, med staben i Søndre og Nordre Hurum. Her delte jeg refleksjoner rundt prekenteksten fra søndagen om den gode gjeteren. Som kirke følger vi vår gode gjeter Jesus Kristus, som har gitt sitt liv for oss og aldri forlater flokken. Vi mennesker trenger både trygghet og frihet, og for meg henger de sammen: Vi er ikke trygge om vi ikke også opplever frihet, men jeg tror heller ikke vi kan være frie om vi ikke også er trygge. Vi trenger å være trygge på at vi er sett, elsket, tilgitt og hører til i en god flokk – og at vi er frie til å være oss selv og finne vår egen vei. På sitt beste kan kirkens fellesskap rundt Den korsfestede og oppstandne gi nettopp den tryggheten og friheten – på sitt verste gjør fellesskapet det stikk motsatte og gjør mennesker både utrygge og ufrie. Stab og menighetsråd er lokale gjeterer og har et ansvar og en mulighet til å prege fellesskapets kultur for trygghet og frihet, både seg imellom, og i menigheten mer generelt.

Biskopens møte med staben er en måte å se og føre tilsyn med de ansatte i kirkene. De hadde på forhånd fått noen spørsmål, og det ble en spennende samtale om gleder og utfordringer i arbeidet – om det å være en åpen og tydelig folkekirke i det livssyns åpne samfunnet, på deres steder. Jeg fikk møte engasjerte ansatte som er glad i folk og ønsker å være en kirke som er både nær og tilgjengelig i sine lokalsamfunn. Stab og frivillige ønsker virkelig å være med og skape rom for tro ved å gi mennesker en mulighet og et påskudd for å komme innom åpen kirke eller noen av kirkens mange møteplasser.

Tirsdag formiddag gikk deretter turen til Kongsdelene kirke, der vi deltok i kirkebesøk med Ødegården barnehage: sang, lek, orgel-sightseeing, duplo, kanelboller og rytmeinstrumenter. Fint å se kirkens ansatte i møtet og leken med de minste.

Visitasen har hatt et ekstra søkelys på hvordan det er å være ung på Hurumlandet, og tirsdag ettermiddag i Åros kirke fikk jeg møte en god gjeng med fjorårskonfirmanter: Ung Leder. Disse skulle selv være ledere på leir for de neste årskull med konfirmanter. De har samlinger med mat, prat, undervisning og gruppearbeid. Jeg fikk som biskop være sammen med denne fine gjengen, spise sammen med dem, og med utgangspunkt i egne ungdomserfaringer snakke med dem om lederrollen og muligheten og ansvaret i at vi aldri vet når vi som ledere blir et positivt forvandlende vendepunkt for noen vi leder eller står opp for. Jeg delte også med dem erfaringen av kraften som ligger i å ha tenkt, utforsket og snakket fram egen tro/ eget livssyn, som en eksistensiell beredskap når livet røyner på.

Dette er en områdevisitas og tirsdag kveld fikk jeg møte menighetsrådene i Nordre og Søndre sammen. Jeg ble fortalt at menighetsrådene har vært gjennom en prosess hvor dere har vurdert muligheten av å slå dere sammen til ett menighetsråd. Når det endelig kom til avstemming, fant dere ut at alle var så glade i sine egne kirker og ønsket å beholde sin lokale tilknytning. Derfor er dere fremdeles to råd, fire kirker og en stab.

I samtalen med menighetsrådene ble det satt ord på utfordringer og ulike levekår og kulturer i de ulike områdene. Videre snakket vi om hva kirken bidrar med i lokalsamfunnet og menighetenes satsingsområder knyttet til barnefamilier, konfirmasjon og ledertrening, og voksnes tilknytning til kirken. Det er mange som vil mye! Å forvalte de ressursene som stab og frivillige utgjør på en bærekraftig måte, i tråd med de faktiske ressursene, er en utfordring som ble løftet fram. Og hvordan formidle kirkens rolle som samfunnsaktør, slik at både

skole, lokalsamfunn og enkeltmennesker kjenner til og benytter seg av kirken i enda større grad.

Menighetsrådene kjenner på spenninger knyttet til mulighet for utbygging av sprengstoff-fabrikk på Hurum. Her er det viktig at menighetsrådene finner en respektfull god dialog, som bidrar til økt kunnskap og fortsatt godt samarbeid, på tross av ulike syn på en viktig sak. Sprengstoff-fabrikk rører ved så utrolig mange viktige områder av livet, som miljøvern, krig og fred, forsvar, arbeidsplasser og kanskje til og med NATO. Da kan det være lett å gå seg litt vill for ethvert menighetsråd. Min anbefaling er å ikke la sprengstoffabrikken sprengte det gode samarbeidet dere har, på en sak vi som kirke ikke har særlig stor innvirkning på utfallet av.

Søndagen før visitasen startet skjedde det en tragisk dødsulykke på Tofte. Spontant samhandlet både ansatte og frivillige om å holde kirken åpen, ha kontakt med pressen og sørge for at alle som ønsket å være sammen i en vanskelig situasjon fikk være sammen, tenne lys og ha mulighet til å sørge sammen. 120 kom innom kirken; de fleste ikke kirkegjengere til vanlig. Kirken er der når det trengs, og det ser det ut til at folk vet. Kirkebygget betyr mye for folk, det ser vi både når kirker har brent og når det skjer en krise i lokalmiljøet. Som daglig leder Hildegunn Opstad uttrykte det; det var godt å erfare at alt stemte i alle ledd når krisen rammet. Møtet med menighetsrådene ble rundet av med en åpen kveldsbønn i den vakre Hurum kirke fra 1150, der blant annet alle som ville under forbønnen kunne feste sin egen bønnelapp på den nydelige Maria-kåpen laget av kunstneren Borgny Svalastog.

Andre visitasdag startet i Hurum med formiddagsmøte og lunsj hos ordfører Lene Conradi og kommunedirektør Lars Bjerke og deres stab. Den lokale ledelsen i visitas-menighetene var også til stede, og hadde forberedt innlegg på ulike områder som frivillighet, økonomi, 13-20 og konfirmanter. Asker kommune har en tydelig samarbeidsavtale med Asker kirkelige fellesråd, og man ser sammen på utfordringene i kommunen – eller samfunnsflokene, som Asker kommune kaller det.

Asker kommune har både by og bygd, områder med mer mangfoldig og andre med mer homogen demografi, gårdsbruk og mange hytter. Kommunen rommer også et stort sosio-økonomisk spenn med store inntektsforskjeller, og den siste levekårsundersøkelsen viser at det bor mange barn i familier med vedvarende lavinntekt her i kommunen. Hvordan bidrar vi til å skape innenforskap? Og hva kan kommune og kirke gjøre sammen for å bidra enda sterkere til dette?

Asker kommune bygger sin kommuneplan på FN sine bærekraftsmål, som vi i kirken også identifiserer oss med. I en tid der demokratiet er under press, og det er store demografiendringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder, vil både kommune, kirke og andre sivilsamfunnsaktører måtte løse utfordringer sammen.

En av samfunnsflokene omhandler ungt utenforskap, det vil si hvordan vi fremmer innenforskap. Og nettopp dette er det dere i Søndre og Nordre Hurum har hatt søkelys på denne visitasuka. Kirkene i Asker er takknemlige for det gode samarbeidet mellom kirken og kommunen og ser frem til å møte samfunnsflokene sammen. Tett og godt samarbeid har også behov for tydelige rammer og avklaringer mellom kirke, skole og kommune, noe som jeg fikk inntrykk av at dere jobber godt med.

Asker kirkelige fellesråd presenterte samarbeidet de har med kommunen gjennom kirkebygg, levekårsutfordringer og ungt utenforskap. 13-20 er ett av tilbudene som gir unge gode samtalepartnere samtidig som ungdomsdiakoni bygger nettverk mellom ulike aktører. Kirken har utviklet dette arbeidet og håper på kommunal støtte til dette videre.

Demografien og kirken på Hurumlandet gir et viktig bakteppe for kirkens rolle i totalberedskapsåret 2026. Asker kirkelige fellesråd og menighetene i Asker har en felles overordnet beredskapsplan som blir oppdatert årlig. Denne tar også opp i seg de nye og sammensatte truslene som kan ramme Asker lokalsamfunn og lokalkirken.

Jeg fikk som biskop dele refleksjoner om eksistensiell beredskap, det vil si den enkeltes og fellesskapets verktøy og ressurser for å møte livet og døden, og løfte fram kirken som ressurs i å legge til rette for slike samtaler og møteplasser. Eksistensiell beredskap innebærer en bevissthet om hva som driver og bærer oss, hva som nærer håpet og opplevelsen av mening, og hva slags mennesker og samfunn vi vil være. Jeg utfordret på det som innimellom kan oppfattes som berøringsangst for religion, en usikkerhet knyttet til det livssynsåpne samfunnet, og en tilnærming til religion som kan bære preg av en forståelse av religiøs tro primært som trøbbel, ikke ressurs. Samtidig takket jeg for at vi opplever kommunens ledelse her som både godt orientert og engasjert på kirkefeltet. Som biskop var det flott å være vitne til den fine og gode dialogen og samarbeidet mellom kommune og kirke. Asker kommune viser tydelig at de ser den ressursen kirken er i lokalsamfunnet.

Onsdags ettermiddag var jeg invitert til å være med på Åpen dag på Sætre strand med speidergruppen på Sætre (som har venteliste!). Det var fantastisk å se så mange barn og unge være engasjert i aktivitetene og i gjestene. Vi var med på speidernes flaggheising før jeg ble invitert til å være med å padle kano, steke svele, og gå natursti; jeg fikk også overrakt et diplom. Speiderbønnen som samlende ritual avsluttet det hele.

Torsdagen startet på Sætre innbyggertorg der vi møtte en stor gruppe engasjerte folk fra mange ulike aktører som jobber med ungdom. Askers egne ansatte i 13-20 hadde samlet og arrangert denne møteplassen for å se hva vi sammen kan gjøre for å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge. Det ligger et stort potensial i å jobbe med strukturert samarbeid og etablere noen faste møtepunkter for kontaktnettverk som sammen arbeider for at barn og unge i Hurum skal kunne leve gode liv. Kirkene på Hurum ønsker å være med i dette.

Et par andre helt konkrete utfordringer som ble løftet frem var hvordan skape positive opplevelser for flere barn og unge i forbindelse med friperiodene om sommeren? Hva kan gjøres for å støtte foreldrene i deres rolle og deltakelse? Levekårsundersøkelsen for området har jeg henvist til tidligere i dette foredraget; den viser tydelig utfordringene som er her - men det er ingen tvil om at både kirke og andre her som er glad i barn og unge gjerne vil bidra sammen til å skape gode liv.

Tofte ungdomsskole hadde invitert biskopen til å være med elevene i en smekkfull kantine. De hadde forberedt spørsmål om tro og kirke, kontroversielle etiske og politiske spørsmål, liv og sorg. På lærerværelse ble det senere snakket om kirke-skole samarbeidet og hvordan være med å gi språk både til livsriter og tro, og bidra til trygge samtaler og god dialog knyttet til ulik religiøs tilhørighet – i et stadig mer polarisert offentlig ordskifte på dette feltet.

I en av de mange vakre kirkene, Filtvet kirke, fikk jeg være med på Supertorsdag. Kirkens ansatte inviterer til gratis familiemiddag en gang i uka. Flere barnefamilier var samlet til pølser, brus, frukt og kake. Barna fikk delta i skattejakt og de voksne fikk møte hverandre og tid til å prate sammen. Flere uttrykte at de satte pris på disse torsdagsmiddagene der de også ble kjent med andre barnefamilier.

Dagen ble avsluttet med folkemøte i Folkets hus på Tofte. Temaet var også her oppvekstvilkår for unge som vokser opp på Tofte. Både ordfører, lokal rektor, sokneprest, biskop og unge representanter fra lokalsamfunnet deltok i samtalen

som ble ledet av Frank Tangen. Lokale ungdommer hadde en tankevekkende presentasjon de hadde kalt: “Livet i 1031”. Tallet viste til den rangeringen Hurumungdommene hadde fått i Ung Data sin levekårsundersøkelse. Søndre Hurum har også en representant i Ungdomsrådet i Oslo bispedømme (URO) som er et rådgivende organ til Oslo biskop og bispedømmeråd i saker som gjelder ungdom i Oslo bispedømme. Sammen presenterte de unge ideer og muligheter for å bidra til at unge på Hurum og Tofte kan få det enda bedre. Samtidig understreket de trygge og gode oppvekstrammer på Tofte med mye omsorg for hverandre. Jeg syntes å høre en stolthet fra stedets unge som sammen ser etter nye muligheter! Hvilke narrativer / fortellinger vi løfter fram fra stedet vårt og gir kraft, har betydning – det erfarte jeg selv som prest på Grønland gjennom mange år.

Torsdagen ble avsluttet med besøk hos podkasten Hurum-podden, der jeg som biskop fikk snakke videre om tro og liv, sorger og gleder.

Fredagen ble den store skoledagen med besøk på fire ulike skoler. Det var utrolig flott å oppleve hvor godt forberedte alle skolene var og hvor gjestfrie og åpne de var i både samtalene og i et videre samarbeid mellom kirke og skole.

Tofte barneskole møtte oss med en sangstund for hele skolen, som de har hver fredag morgen. Å være sammen og å synge sammen hver uke ser de som en stor verdi og en måte å bygge identitet og fellesskap. Også enkeltelever (ukas bursdagsbarn) får hver uke oppleve det å stå i sentrum for positiv oppmerksomhet. En fin måte å vise hvordan hver enkelt har en plass og betyr noe i fellesskapet. Sangstunden viser inkludering i praksis: Alle kan være med på noe, enten det er å nynne, knipse eller synge skolesangen for full hals; også på en skole med stort mangfold i elevgruppen, inkludert elever med kort botid i Norge. Jeg fikk presentert godt forberedte spørsmål fra fjerde trinn.

På Sætre barneskole hadde 5. klasse forberedt store, eksistensielle spørsmål om tro, livet etter døden og hva det vil si å være kristen. Mange kom til orde og det var verdt å legge merke til at elevene var veldig oppmerksomme lyttere: Det er spennende å ha forberedt spørsmål, skulle lese det høyt og sitte med mange fremmede i klasserommet - allikevel var elevene ikke først og fremst opptatt av å stille spørsmålet, men også å høre på og tenke over svarene de fikk. Barn trenger også å kunne snakke om store spørsmål og at rommet for å tro blir åpnet for dem. Å åpne rom for å snakke om tro og ritualer er også viktig for barna. Fra Sætre barneskole må vi også trekke frem elevrådet som tok så nydelig imot oss gjester!

Det ble tid til samtaler med skoleledelsen flere steder, også på Sætre ungdomsskole, og der fikk vi høre om utviklingsplaner, nye skolebygg og utsiktene til en ganske lang periode i midlertidige lokaler. Med litt historikk fra tidligere er det også lett å se at flere av lokalsamfunnene har vært og er i ganske store endringsprosesser. På Sætre møtte jeg 10. klasse i klasseromsdialog. Et av temaene her var hvordan vi kan få samtaler om religion og livssyn til å ikke bli redusert til å handle om og vinne diskusjoner, men arenaer hvor vi kan møte hverandre respektfullt og åpent.

Nysgjerrighet på hverandres tro og livssyn og hvordan vi åpner opp for slike samtaler ble også en ting vi snakket om rundt bordet på Folkestad, der biskopen møtte ansatte. Her fikk vi høre om gode tradisjoner for skolegudstjenester i de lokale kirkene og hvordan både ansatte, elever og hjemmene sluttet opp om dette som en viktig del av årshjulet på Folkestad. Skolen kan samarbeide med kirken på mange områder, og i løpet av dagen ble det også snakket en del om ulike muligheter for fagsamarbeid, kirken som ressurs når skolene skal ta opp sorg/død, og den brede kompetansen som finnes blant de ansatte i kirkene, for eksempel knyttet til samtaler og det diakonale perspektivet.

På fredag kveld hadde jeg æren av å bli invitert til pubsamtale på Kulturhuset Hovtun. I en spennende samtale med Christian Dyresen kom vi innom temaer om lokal historie, hvordan det kan ha vært å være biskop og kirke på den tiden Hurum kirke ble bygget, religionens rolle i storpolitikken, eksistensiell beredskap, og hvordan en profesjonell sjelesørger møter egen sorg. Tusen takk til Christian for en spennende samtale, og til alle som tok turen en fredags kveld. Denne samtalen var ikke et engangsarrangement i forbindelse med visitasen, men en serie av samtaler der man møtes og blir litt klokere sammen. Kulturhuset Hovtun er et godt eksempel på hvordan kommunal tilretteleggelse, lokalt næringsliv, og lokale ildsjeler, også fra kirken, kanskje, kan komme sammen og bidra også på denne måten til gode lokalsamfunn.

Programmet har som dere skjønner vært omfattende, og jeg vil føye til, svært inspirerende. Jeg er imponert over hva dere får til som folkekirke på/i Hurum. Jeg tenker at det er en stor styrke at også mange av dere ansatte bor lokalt og er del av ulike nettverk her. Jeg har møtt så mange ildsjeler og bra folk, sett så mange fine kirker, og ellevilt vakker natur. Så har dere, som kirken over alt, selvfølgelig også utfordringer. Dere har selv løftet fram utfordringer knyttet til rekruttering av frivillige, oppslutning om gudstjenestene, gode tiltak for ungdom for å forebygge utenforskap, tilgang på nok ressurser, og tidvis en

opplevelse av berøringsangst og fordommer knyttet til kirken. Dette er utfordringer jeg har erfart at mange menigheter kjenner på, og som vi fortsatt må jobbe med både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Jeg vil løfte frem 5 gode ting å jobbe videre med.

1. Rekruttering. Frivillighetsforskning viser at vi har lett for å spørre de samme om og om igjen, men at en god del som ikke blir spurt, godt kunne tenke seg å bli det. Kan også dere her i Nordre og Søndre Hurum bli enda mer kreative, modige og direkte i hvem dere spør og hva dere inviterer folk til å bidra med?

2. Gudstjenesteoppslutning. Når det gjelder gudstjenesteoppslutning sier visitasberetningen fra dere at den er god. Det er gledelig. Samtidig har noen av dere selv kommentert at folk kommer når de får et påskudd. Går det an å tenke enda flere påskudd, for eksempel i form av styrket samarbeid med andre lag, grupper og foreninger i lokalmiljøet, eventuelt markering av stedegne hendelser eller dager?

3. Skole-kirke. Når det gjelder skole-kirke-samarbeid får jeg inntrykk av at det er mye bra og gode relasjoner, men også at dere gjerne vil strekke dere litt. Kanskje konkretisere mulighetene for samarbeid ovenfor skolene enda mer, gjennom å vise fram kirkens kompetanse på å være folkekirke i et livssynsåpent samfunn, og løfte frem hva kirken kan by på, med utgangspunkt i læreplaner og kompetansemål?

4. Innenforskap / forebygging av utenforskap: Med utgangspunkt i levekårsundersøkelsen og presentasjoner fra gruppa 1031 og fra folkehelsekoordinatoren i kommunen, vet vi at særlig dere i Søndre Hurum kjenner på et stort diakonalt ansvar. Det er viktig å fortsatt legge til rette for trygge møteplasser, der det også er anledning til samtaler med kirkens ansatte. De unge representantene på Folkemøtet etterlyste flere tilbud for unge, kanskje også fra kirken. Kanskje dette kan utforskes i dialog med de unge om andre aktører på feltet?

Om man er få på stedet, så kanskje man kan reise som gruppe på leir, også utenom konfirmasjonstid? Kan hende går det også an å tenke andre typer diakonale lavterskeltiltak for andre i familiene, for eksempel tilbud om foreldreveiledning, slik som blant annet i Groruddalen? Eller kanskje det er noe helt annet som kan være bra her hos dere?

5. Samarbeid intern og eksternt. Så vet vi at ressursene er begrenset, og at menighetene nok må gjøre tøffe prioriteringer i hva som er viktigst – det krever

gode relasjoner og samtaler internt. Viktig å videreutvikle det nære samarbeidet mellom de to menighetene og -rådene. Kirkens ansatte og frivillige trenger å snakke enda mer sammen, men også søke å styrke et strukturert samarbeid med andre lokalsamfunnsaktørers. Visitasen har gitt påskudd for mange møtepunkter og samtaler – nå blir det viktig å holde momentet og relasjonene varme og å være enda mer ute på andre arenaer enn vår egne. Og holde samtalen levende om hvordan vi er en åpen og tydelig folkekirke, på vårt sted.

La meg bare få føye til noe viktig når jeg løfter fram disse utfordringene. De er ikke ment som et krav om å gjøre mer. Alle er tøyd langt, som det er. Men en visitas gir en anledning til å løfte blikket, og det har vi gjort – for å komme videre, og gjøre mer av det som er riktig. Kan utfordringene bidra til utvikling? Jeg oppfordrer dere til å snakke videre innad i soknene, og fortsette samtalene på tvers av menighetsgrensene.

Jeg vil også si at jeg denne uka har møtt så mange rause og fine mennesker i og utafør kirkens rom. Jeg vil takke for all varme ... hos ansatte, i menighetsrådene og i kirkelig fellesråd, på skolene, i lokalsamfunnene, hos frivillige og alle andre som vil kirken vel.

Takk for all den innsatsen dere gjør. Takk for det arbeidet dere har lagt ned i forberedelser og gjennomføring, og for fellesskapet i dagens gudstjeneste.

Som biskop går jeg videre, oppløftet og stolt over alt det dere får til, som en levende, nær og tilgjengelig folkekirke med Jesus Kristus i sentrum.

Det har vært godt å være sammen med dere. Gud velsigne dere.

Sunniva Gylver, biskop i Oslo bispedømme